

Gegants d'Oló

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Plaça Catalunya, s/n
Alçada: 519

Coordenades:

Latitud: 41.87452
Longitud: 2.03516
UTM Est (X): 419937
UTM Nord (Y): 4636294

Classificació

Número de fitxa: 08258-243
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Col·lecció
Segle: XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública
Titular: Associació Geganters i Grallers d'Oló
Autor de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 06/04/2020 - 02:00

Descripció

Els gegants d'Oló són una parella, anomenats Florenci i Agneta. L'Agneta representa una pagesa amb vestit de mudar. Porta un davantal i una gallina a la mà dreta. El vestit ha estat confeccionat recentment per Maria Josep Muñoz, veïna del poble. El Florenci representa un pagès català, vestit amb armilla, faixa i boina. Té la particularitat de simular que tira aigua pel puro i que orina. La roba que porta actualment també és obra de Maria Josep Muñoz. El cap fou confeccionat per Judith Tullà.

També hi ha tres gegantons, que són el Paperines, el Roc i la Rosa d'Oló. El Paperines porta un tros de regalèssia a la boca, que també treu aigua. Abans havia estat un capgròs

que sortia per la Focaifa a tirar aigua, acompanyat d'un xusco que tirava farina. El seu vestit el va elaborar Anna Grau, veïna del poble. El Roc també havia estat un capgròs originàriament. Els dos noms fan referència a dues fonts del municipi. La roba és obra de Maria Josep Muñoz i l'estructura de Fusta és de Lluís Portabella. La Rosa d'Oló és la última incorporació. El nom fa referència a la rosa que apareix en l'escut d'Oló i també a la sardana anomenada Rosa d'Oló. Representa una bastonera. El cavallet de fusta va ser elaborat per la fusteria Lluís Portabella. La roba i el cap són obra de Yolanda Portí. Tots els gegants es guarden en un garatge de la Plaça Catalunya.

Observacions:

Propietat privada. Accés públic

Fotografies facilitades per l'associació de geganters

Informació facilitada per Lluís Portabella, Carme Carrera, Núria Alcoceba, Yolanda Portí, Núria Graells, Berta Rovira i Carina Aubach (de l'associació de geganters d'Oló)

Història

A Oló no hi havia gegants fins que el 1983 un grup de veïns del nucli antic van construir el Mansuet. L'impulsor va ser Ramon Basomba, fill de Sant Vicenç de Castellet però resident a Oló els caps de setmana. El cap del gegant el va pintar Judith Tullà Cuffí, també veïna del nucli antic. El vestit el va confeccionar Montserrat Carol i Mari Carmen Martin (Mari del Río). Pesava 100 kg i representava un pagès vestit amb roba de mudar. El Mansuet tirava aigua pel puró. El 1984 es va crear també la colla de grallers d'Oló, amb la finalitat principal d'acompanyar els gegants en les seves sortides, tot i que després van actuar també de manera independent. El seu nom artístic era La Colla del Fa, però ara ja no tenen aquest nom.

Aquest mateix any 1984 durant la Festa Major del poble la colla gegantera d'Oló va fer d'amfitriona d'altres colles en la trobada anual que s'ha celebrat tots els anys que la colla ha estat activa. Els geganters també es va encarregar durant un temps (entre 1985 i 1992), d'organitzar la Focaifa: una festa molt popular que consistia en una cercavila pel nucli antic amb els gegants que acabava amb una guerra de foc, aigua i farina. La primera edició, el 1985, va ser també quan la colla es va constituir com a entitat i es va estrenar la companya del gegant, anomenada Agneta. La van confeccionar alguns veïns de Dalt del poble, i el vestit va ser obra de Maria Vila (Maria del Manel). Originàriament tirava pets de farina, però des que es va deixar de fer la Focaifa ja no ho fa. La barreja d'aigua i farina no eren una bona idea fora del marc d'aquesta festa. El vestit que duia era diferent a l'actual: portava un cistell amb una gallina a la mà dreta. El primer cap de l'Agneta el va pintar també Judith Tullà Cuffí, però es va espatllar i fou substituït per un altre de no gaire agraciats comprat en un taller.

El 1986, quan va entrar Pere Canamasses com a cap de colla, el Mansuet fou substituït per un altre gegant de menys pes: el Florenci, que és l'actual parella de l'Agneta. L'estructura del Florenci va ser elaborada també pels veïns del nucli antic. El cap es va comprar fet en un taller, i fou pintat igualment per Judith Tullà Cuffí. La Rosa Sala (Tia Rosa) va col·laborar en la confecció del vestit.

Pere Canamasses va liderar el grup fins el 1992. Després d'una aturada puntual, va ser Lluís Portabella qui va posar-se al capdavant de la colla i va fer-la renéixer el 1995. L'any següent es va encarregar un cap nou per a l'Agneta a Gaví Boixader, del Taller Gavins de Torelló. L'Agneta i el Florenci abans pesaven 50 kg cadascun, ja que estaven fets de ferro. Més endavant se'ls va canviar l'estructura. Fusteria Lluís Portabella va elaborar els cavallets de fusta i Gaví Boixader va

fer el cos de fibra. Els següents caps de colla van ser Carme Carrera, que va començar el 2003, Núria Alcoceba, que va començar pels volts de 2011, i Carina Aubach, que va començar el 2019 i és l'actual cap de colla.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 185-186.